

Népegészségtan és preventív medicina

Szorgalmi házi feladat kiírások

Ferenci Tamás, tamas.ferenci@medstat.hu

2018. őszi félév

1. Válassz egy tetszőleges, humán empirikus vizsgálatot – önálló kutatást, ne metaanalízist vagy review-t – tartalmazó cikket valamely vezető orvosi folyóiratból (NEJM, BMJ, Lancet stb.) és válaszold meg a következő kérdéseket vele kapcsolatban:
  - Mit vizsgált a kutatás, mi volt az expozíció és a végpont?
  - Milyen jellegű kutatás volt? (Megfigyeléses, kísérletes, azon belül milyen.)
  - Milyen egyéb lehetőségek lettek volna a feltett kérdés vizsgálatára? Vélhetően miért azt a módszert választották a szerzők amit?
  - Keress egy példát a cikkben valamilyen hatásmutató (pl. relatív rizikó, abszolút rizikó különbség, esélyhányados, hazárdhányados) alkalmazására, és értelmezd azt!
2. Nézz utána a következő fogalmak valamelyikének, és az utolsó órán egy kb. 10 perces kiselőadásban ismertesd (az irodalomgyűjtés a feladat részét képezi):
  - Immortal time bias, lead time bias
  - Túl kis erejű kutatások (underpowered study) problémái
  - Többszörös összehasonlítások helyzete (multiple comparisons) és problémái, szignifikanciavadászat
  - Helyettesítő (surrogate) végpontok használatának problémái
  - Publikációs torzítás (publication bias)
3. Olvasd el a következő cikkek valamelyikét, és utána a tartalmát egy kb. 10-15 perces előadásban ismertesd (az irodalomgyűjtés nem képezi részét a feladatnak, hiszen a cikk adott, de növeli a megoldás értékét a további releváns irodalmak kikeresése):
  - Austin Bradford Hill. The Environment and Disease: Association or Causation? Proc R Soc Med. 1965 May; 58(5): 295–300. (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1898525/>)

- Bosch, F. X., Lorincz, A., Muñoz, N., Meijer, C. J. L. M., & Shah, K. V. (2002). The causal relation between human papillomavirus and cervical cancer. *Journal of clinical pathology*, 55(4), 244-265. (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1769629/>)
  - Ioannidis, J. P. (2005). Why most published research findings are false. *PLoS medicine*, 2(8), e124. (<http://journals.plos.org/plosmedicine/article?id=10.1371/journal.pmed.0020124>)
  - Christenfeld, N. J., Sloan, R. P., Carroll, D., & Greenland, S. (2004). Risk factors, confounding, and the illusion of statistical control. *Psychosomatic medicine*, 66(6), 868-875. (<https://pdfs.semanticscholar.org/d378/e437e045975e7273b9c1a5af4.pdf>)
  - McNamee, R. (2005). Regression modelling and other methods to control confounding. *Occupational and environmental medicine*, 62(7), 500-506. (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1741049/>)
  - Rothwell, P. M. (2005). External validity of randomised controlled trials: "to whom do the results of this trial apply?". *The Lancet*, 365(9453), 82-93. (<http://xa.yimg.com/kq/groups/24808814/417666688/name/External+validity.pdf>)
  - McGauran, N., Wieseler, B., Kreis, J., Schüller, Y. B., Kölsch, H., & Kaiser, T. (2010). Reporting bias in medical research-a narrative review. *Trials*, 11(1), 37. (<https://trialsjournal.biomedcentral.com/articles/10.1186/1745-6215-11-37>)
4. Tetszőleges klinikai tárgyad tananyagában keress olyan állításokat, melyekre vonatkozóan elérhető metaanalízis a Cochrane szisztematikus bizonyíték adatbázisban (<http://www.cochranelibrary.com/home/topic-and-review-group-list.html?page=topic>). Keress legalább egy példát, hogy a tananyagodban szereplő kijelentés nem, vagy nem tökéletesen felel meg ez alapján a jelenleg elérhető legjobb orvosi tudásunknak! Röviden diszkutáld a példát!
5. Kérdések az esély és az esélyhányados kapcsán:
- Miért igaz az, hogy az esélyhányadossal számolva soha nem kaphatunk lehetetlen valószínűséget? Félértékű megoldás ezt a konkrét problémára megmutatni (100 kontrollból 10 halt meg egy vizsgálatban és az RR 3-nak adódott, hány fog meghalni 100 exponáltból egy olyan populációban, ahol a kontrollok rizikója is 40% *ha* esélyhányadossal számolunk?), teljes értékű megoldás ezt általában bizonyítani, esetleg szép ábrázolással (sima Excel tábla is elég ez utóbbihoz!).
  - Igazold formálisan, hogy eset-kontroll vizsgálatban esélyhányadost lehet számolni (szemben a relatív rizikóval)!